

>> Vista de l'església parroquial de Lloret de Mar. (Foto: AJUNTAMENT DE GIRONA. CRDI. VALENTÍ FARGNOLI.)

El temple dels indians

Text > **PERE BOSCH**, historiador

L 1 d'agost del 1912, el *Diario de Gerona* informava d'una reunió a la casa rectoral de Lloret de Mar en la qual havien participat «les persones més significades i prestigioses de la vila». L'objectiu d'aquella trobada era, segons el cronista mateix, la «restauració i reforma de l'església parroquial de Sant Romà», una idea que havia sorgit de diversos feligresos. També s'informava que en aquella reunió ja s'havien recollit quaranta-cinc mil pessetes, una quantitat ben considerable; i fins i tot es vaticinava que «és un fet l'inici de l'obra, amb la seguretat que es portarà a terme en un període breu de temps i de forma perfecta». La notícia és el punt d'arrencada del procés de remodelació de l'església de Sant Romà, un dels edificis més singulars i emblemàtics de la població i que Valentí Fargnoli va fotografiar fa cent anys, precisament en plena fase d'obres.

En un llibre publicat fa anys, Agustí M. Vilà resseguia amb detall aquest procés de remodelació, perfectament perceptible quan contrastem la fotografia que va fer Valentí Fargnoli la segona dècada del segle passat amb la

que ha pogut fer Manel Lladó fa escasses setmanes; val a dir que molt més limitada des d'un punt de vista visual. En qualsevol cas, malgrat l'optimisme que expressava el cronista del diari gironí, les obres no van començar fins mesos després. En la mateixa publicació, però amb un any de diferència, s'informava que la remodelació del cos central de la façana estava en plena activitat i es deixava constància d'una dada ben remarcable: «La notable generositat i desprendiment no només de la població, sinó dels fills de Lloret que viuen fora». La crònica, a més a més, també donava detalls del finançament de les obres i remarcava especialment la implicació d'un banquer de l'Havana anomenat Narcís Gelats, que havia costejat íntegrament la capella del Santíssim Sagrament amb una aportació de vint-i-cinc mil pessetes. A banda d'aquest banquer, la remodelació de l'església de Sant Romà no es pot entendre sense el paper que hi van tenir alguns indians o *americanos*, tal com eren coneguts els llorentencs que havien fet fortuna a l'altra banda de l'Atlàntic. L'església, tal com explica l'historiador Joan Domènech,

Foto actual > **MANEL LLADÓ**

també es va beneficiar dels capitals aportats per matrimonis que no tenien fills o per vídues que «canalitzaven bona part de les seves energies cap a obres pietoses o de beneficència».

La remodelació del temple es va fer a partir d'un edifici gòtic bastit a principis del segle XVI a l'indret anomenat «sa Carbonera». El projecte (o, més ben dit, els projectes) va ser a càrrec de l'arquitecte Bonaventura Conill, deixeble d'Antoni Gaudí i fill de la vila, que hi va barrejar elements bizantins, com ara les característiques cúpules, amb un embolcall clarament modernista i un treball acurat d'artesans de tota mena, des de vitrallers fins a picapedrers. La remodelació es va fer en diferents fases, com un trencaclosques que s'anava completant a mesura que s'aconseguia el finançament necessari. La primera es va centrar en l'interior de l'església i el baptisteri, i es va inaugurar durant la festa major del 1914. Pocs mesos després, es va estrenar l'altar de la Mare de Déu del Roser i dos anys després, concretament el 23 de juliol del 1916, la capella del Santíssim Sagrament. El 1920 es van enllestir la casa rectoral i les escoles parroquials, unes obres que es van inaugurar el 10

d'octubre amb una lluida cerimònia en què va participar la plana major de la Lliga Regionalista, amb Francesc Cambó o Joan Ventosa Calvell, que havia gestionat una aportació de l'Estat a favor de la remodelació del temple quan era ministre d'Hisenda. En el seu parlament, Ventosa va destacar que aquell acte era «una demostració col·lectiva, perquè és l'homenatge que Lloret dedica als seus fills sobresortints», en referència als indians que l'havien finançat. I va afegir que «la riquesa és treta de la col·lectivitat i a ella ha de tornar en forma d'obres de cultura i beneficència». La darrera fase de remodelació es va centrar en la façana modernista, coronada per la Mare de Déu de Loreto. Malauradament, però, va ser destruïda al començament de la Guerra Civil, fruit de la follia anticlerical. Durant aquells mesos també es van desaparèixer el mobiliari, les imatges i els retaules, que van ser cremats just al davant de l'església. Sortosament, es van salvar unes pintures de Pere Serafí i Jaume Fontanet, juntament amb unes teles barroques del segle XVII. Una vegada acabada la guerra, novament amb les donacions d'alguns *americanos*, l'església es va tornar a remodelar.